

DOSAR nr. 419/2025

HOTĂRÂREA nr.7

din 28.04.2025

Comisia de Etică Universitară a ULBS – președinte lect.univ.dr. Danusia BOICEAN, vicepreședinte lect.univ.dr. Elena TOPÎRCEAN, membri- asistent univ. Iuliana Maria CIOCAN, lect.univ.dr. Diana VASIU, lect.univ.dr. Bogdan VĂTAVU, student Adelin DULĂU, student Antonie LAZĂR, prof.univ.dr. Anca ȘIPOŞ (SCUS),

Examinând dosarul Comisiei de Etică, cu numărul de mai sus, privind sesizarea formulată de numiți [REDACTAT], dr. [REDACTAT] și dr. [REDACTAT]

CONSTATĂ:

La data de 28.01.2025 s-a înregistrat la Comisia de Etică Universitară a ULBS reclamația formulată de [REDACTAT] din cadrul Facultății de Biologie și Geologie, Universitatea „Babeș Bolyai” Cluj-Napoca, dr. [REDACTAT] – Centrul de Biologie Sistemică, Biodiversitate și Bioresurse, Universitatea „Babeș Bolyai” Cluj-Napoca și dr. [REDACTAT] având ca obiect o presupusă abatere privind încălcarea normelor de conduită a cercetării în cadrul operei științifice din domeniul de specialitate Biologie - lucrarea „*ECOLOGICAL RESEARCH ON THE DYNAMICS OF ARTHROPODS FROM GRASSLANDS ON THE OUTSKIRTS OF "DUMBRAVA SIBIULUI" FOREST (SIBIU, ROMANIA) IN THE PERIOD 2012 – 2014. Analele Universității din Oradea, Fascicula Biologie Tom. XXIII, Issue: 1, 2016, pp. 22-31*”, autori: [REDACTAT] din cadrul Universității „Lucian Blaga” din Sibiu.

Conform art. 4 din Regulamentul Comisie de Etică orice persoană poate sesiza comisia cu privire la săvârșirea unei fapte ce poate constitui o abatere de la etica și deontologia universitară; sesizarea se face în scris sau online și se înregistrează la registratura instituției de învățământ, iar identitatea autorului sesizării se păstrează confidențială.

De asemenea, se prevede că orice sesizare primită de Comisia de etică universitară va fi supusă unui control al admisibilității, iar pentru a fi admisibilă o sesizare trebuie să conțină cumulativ :

- a) semănătura persoanei care formulează sesizarea;

b) datele de identificare a persoanei care formulează sesizarea: numele și prenumele persoanei fizice sau denumirea persoanei juridice, adresa acesteia, precum și, după caz, adresa de corespondență, care poate fi și o adresă de poștă electronică;

c) o motivare argumentată privind nerespectarea normelor de etică și deontologie universitară, cu exemple concrete și cu indicarea considerentelor justificative și a surselor de documentare.

În cauză se constată că au fost respectate dispozițiile art. 4 alin 6 din Regulamentul Comisiei de etică, sens în care sesizarea este admisibilă; totodată, fiind vorba despre două cadre didactice din cadrul ULBS, Comisia a fost legal sesizată cu mențiunea că unul dintre autorii lucrării, respectiv conf. univ. dr. ing. [REDACTED] nu mai face parte din comunitatea academică, fiind pensionată; alte excepții privind competența nu au fost invocate în scris la primul termen, iar sesizările privind abaterile de la normele de bună conduită în activitatea de cercetare dezvoltare sunt analizate în *prima etapă* la nivelul instituției în cadrul căreia presupusele abateri s-au produs.

În continuare, s-a procedat la informarea cadrului didactic activ șef lucrări dr. ing. [REDACTED], Facultatea de Științe Agricole, Industrie Alimentară și Protecția Mediului, precum și a doamnei [REDACTED] cu privire la existența pe rolul comisiei a prezentei cauze și s-a solicitat un punct de vedere scris (depuse la dosar la data de 12.02.2025 și respectiv 24.02.2025).

Potrivit dispozițiilor legale, respectiv art.5, lit. m din Codul de etică, Comisia are îndatorirea să stăruie, prin toate mijloacele (înscrisuri, proba cu martori, anchete, audierea părților, solicitări etc.) pentru a preveni orice greșală privind aflarea adevărului, pe baza stabilirii faptelor și aplicarea corectă a legii, a principiilor cuprinse în Codul de etică și deontologie profesională universitară, în scopul pronunțării unei hotărâri temeinice și legale, sens în care în cauză s-a procedat la depunerea la dosar a lucrărilor de comparat, efectuarea unor adrese către Facultatea de Științe Agricole, Industrie Alimentară și Protecția Mediului în vederea comunicării unor raportări SIEPAS și liste de lucrări, alte înscrisuri relevante depuse în legătură cu cercetarea științifică a doamnei șef lucrări dr. ing. [REDACTED]

In apărare, aceasta a invocat faptul că, de-a lungul timpului, a colaborat cu numeroși cercetători, inclusiv cu dna dr. biolog Mariana Pascu, din cadrul Muzeului de Istorie Naturală Sibiu, iar studiul incriminat a fost inițiat și reprezintă o continuarea a cercetărilor începute de aceasta în 1997; mai mult, au stabilit același model de lucru, dar alegând un alt loc al cercetării cu respectarea utilizării aceleiași suprafețe standardizate de 4 mp, recunoscută în entomologie.

Mai apreciază ca aplicarea unei metode universal acceptate nu ar putea fi interpretată ca o faptă de plagiat, întrucât ar contrazice natura cercetării științifice care se bazează pe reproductibilitate și comparabilitate.

De asemenea, doamna conf. univ. dr. ing. [REDACTED] a trimis un răspuns în care susține că nu a avut nicio contribuție la lucrare, fiind înștiințată de autor despre faptul că a fost trecută formal ca și coautor ulterior, fără ca această afirmație să fie susținută de vreun mijloc de probă ; comisia apreciază ca această apărare nu poate fi primită, întrucât nu a efectuat niciun demers de contestare, acceptând tacit.

Potrivit art. 4 alin. 1 d din Legea 206/2004, act normativ în vigoare la data comiterii faptei, respectiv 2016, plagiatul este definit ca fiind „*expunerea într-o operă scrisă sau o comunicare orală, inclusiv în format electronic, a unor texte, expresii, idei, demonstrații, date, ipoteze, teorii, rezultate ori metode științifice extrase din opere scrise, inclusiv în format electronic, ale altor autori, fără a menționa acest lucru și fără a face trimitere la sursele originale*”, iar potrivit art. 49 din Legea 183/2024 care abrogă Legea 206/2004 plagiatul este definit ca fiind „*prezentarea drept creație sau contribuție științifică pretins personală într-o operă scrisă, inclusiv în format electronic, a unor texte, idei, demonstrații, date, teorii, rezultate sau metode științifice preluate din opere scrise, inclusiv în format electronic, ale altor autori, fără a menționa acest lucru și fără a face trimitere la sursele originale*.”

Codul de etică și deontologie universitară ULBS definește la art.46 plagiatul ca „*fiind prezentarea drept creație sau contribuție științifică pretins personală într-o operă scrisă, inclusiv în format electronic, a unor texte, idei, demonstrații, date, teorii, rezultate sau metode științifice preluate din opere scrise, inclusiv în format electronic, ale altor autori, fără a menționa acest lucru și fără a face trimitere la sursele originale*.”

De asemenea, sunt enumerate, conform art.47, formele de plagiat : voluntar (plagiat propriu-zis); involuntar (folosirea greșită a sistemul de citare, sau neindicarea sursei unui material); prezentarea unui citat (text bloc dintr-un material străin) ca parafrază (repovestirea ideii/argumentului unui autor) fără utilizarea indicilor care semnalează în mod convențional prezența unei citări (ghilimele, litere cursive, paragrafe distincte indentate etc.); compilația de fragmente din mai multe surse/autori, fără referințe clare la textele sursă; întrepătrunderea dintre fragmentele de texte furate și munca proprie; preluarea unui text fără referințe clare, cu modificarea unor expresii din text și/sau inversarea unor paragrafe/propoziții/capitole; omiterea marcajelor clare de citare în text și a mențiunării lucrării sursă (carte, articol, alt referat, resursă web etc.) în bibliografia finală; prezentarea aceleiași lucrări la mai multe discipline (autoplagiat).

Ca urmare, în vederea constatării existenței sau inexistenței abaterii de mai sus, s-a procedat la numirea unei **comisii de analiză** din cadrul Facultății de Științe, fiind numite în cauză doamnele conf. univ. dr. Ana-Maria Benedek-Sîrbu, conf. univ. dr. Marioara Costea și conf. univ. dr. Voichița Gheoca.

Au fost analizate :

- Pascu M. (1977). Studiul ecologic al artropodelor dintr-o pajiște de luncă din județul Sibiu. Muzeul Brukenthal. *Studii și comunicări. Științele Naturii Sibiu*, 21, 297–307 (articolul original, publicat în limba română)
- [REDACTED] 2016). Ecological research on the dynamics of arthropods from grasslands on the outskirts of "Dumbrava Sibiului" forest (Sibiu, Romania) in the period 2012–2014. *The Annals of Oradea University. Biology fascicle*, 23(1), 22–31 (articolul suspectat de plagiat, publicat în limba engleză)

Articolul original nu a fost disponibil online, iar verificarea plagiaturii nu a fost posibilă prin softurile de specialitate, astfel încât analiza a constat în lectura comparativă a textelor celor două articole.

Concluziile Comisiei de Analiză, conform raportului nr. 544/19.03.2025, sunt următoarele:

- „A1 analizează exact aceleași grupe de artropode, din același areal, utilizând aceleași metode de lucru în teren precum și aceleași metode de prelucrare a datelor, fără a cita AO ca sursă bibliografică.
- Cele două articole prezintă de asemenea și aceeași structură și același mod de ilustrare a rezultatelor.
- AO nu este menționat nici măcar la introducere, unde sunt prezentate studii similare efectuate în zona de referință, deși acesta este publicat într-o revistă binecunoscută la nivel național și în special local, datorită numeroaselor studii faunistice și floristice publicate din zona Sibiului.
- Diferența principală între articole constă în faptul că studiul prezentat în A1 este realizat pe trei ani, spre deosebire de cel din AO, realizat într-un singur an.
- Majoritatea paragrafelor din toate secțiunile articolelor sunt foarte similare și sugerează preluarea directă (sau mai rar parafrazarea) în A1 a tuturor informațiilor. În aceste paragrafe modificările apărute în A1 față de textul din AO sunt în general nesemnificative și pot fi atribuite traducerii în limba engleză.
- Autorii A1 indică de asemenea alte surse bibliografice, mai recente, dar în cele mai multe cazuri inadecvate pentru susținerea și argumentarea informațiilor sau ideilor prezentate.

- Asemănările se extind și la nivelul erorilor din AO, cum este cazul explicațiilor legate de indicele Soerensen (denumit în mod eronat Stugren în A1) și al valorilor acestuia, preluate ca atare, sau utilizarea cuvântului ”economic” în loc de ”ecologic”.
- Similitudinile dintre A1 și AO sunt mult prea mari pentru a fi rezultatul întâmplării și ele indică, cel mai probabil, preluarea unei părți importante din AO în A1 și susțin acuzația de plagiat.
- Inadvertențele dintre unele date prezentate și ilstrate în A1 și interpretarea acestora sugerează faptul că rezultatele au fost și ele preluate din AO și ușor modificate, generând trei seturi de date, pentru cei trei ani menționați. Acest lucru este susținut și de marea asemănare între structura comunităților (inclusiv faptul că liste de specii de heteroptere sunt identice) din cei trei ani succesivi dar și cu anul 1974, când s-a desfășurat studiul prezentat în AO, lucru foarte improbabil, ținând cont de dinamica multianuală a populațiilor de animale. Această suspiciune ar putea fi îndepărtată prin verificarea colecției care ar fi trebuit să rezulte în urma studiului din 2012-2014, însă, în ciuda uzanțelor actuale, locul în care se află această colecție nu este menționat în lucrare”.

Comisia de analiză formulează concluzia că sesizarea sus-menționată este justificată, în sensul că acuzația de plagiat în corpul textului se susține și a apreciat că per ansamblu, procentul de text din A1 identic sau aproape identic cu cel din AO este de 65%.

In vederea garantării dreptului la apărare, raportul a fost înaintat în vederea formulării unor concluzii sau puncte de vedere dar, deși Comisia de etică a stăruit în mod repetat pentru obținerea unui răspuns pe fondul cauzei, doamna conf. univ. dr. ing. [REDACTED] nu a răspuns, iar doamna șef lucrări dr. ing. [REDACTED] a invocat incidența dispozițiilor legale privind prescripția extinctivă de 3 ani, termen pe care îl apreciază ca fiind împlinit în 2019.

Potrivit art.2513 Cod civil, prescripția poate fi opusă numai în primă instanță, prin întâmpinare sau, în lipsa invocării, cele mai târziu la primul termen de judecată la care părțile au fost legal citate; în spătă, pot fi analizate eventual doar termenele de decădere, întrucât prescripția nu operează.

Astfel, sunt incidente dispozițiile art. 2502 Cod civil care prevăd că dreptul la acțiune este imprescriptibil în cazurile prevăzute de lege, precum și ori de câte ori, prin natura sau obiectul dreptului subiectiv ocrotit (drepturile morale de autor) exercițiul său nu poate fi limitat în timp.

Potrivit art. 1 din Legea nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe:

„(1) Dreptul de autor asupra unei opere literare, artistice sau științifice, precum și asupra altor opere de creație intelectuală este recunoscut și garantat în condițiile prezentei legi. Acest drept este legat de persoana autorului și comportă atribute de ordin moral și patrimonial. ”

Art. 10 din același act normative reglementează drepturile morale astfel:

„Autorul unei opere are următoarele drepturi morale:

- a) dreptul de a decide dacă, în ce mod și când va fi adusă opera la cunoștința publică;
- b) dreptul de a pretinde recunoașterea calității de autor al operei;
- c) dreptul de a decide sub ce nume va fi adusă opera la cunoștința publică;
- d) dreptul de a pretinde respectarea integrității operei și de a se opune oricărei modificări, precum și oricărei atingeri aduse operei, dacă prejudiciază onoarea sau reputația sa;
- e) dreptul de a retracta opera, despăgubind, dacă este cazul, pe titularii drepturilor de utilizare, prejudiciați prin exercitarea retractării.”

Prin fapta reclamată a fi săvârșită de cadrul didactic s-a adus atingere dreptului moral de autor, drept nepatrimonial imprescriptibil.

Față de probele administrate în cauză, Comisia constată existența unei abateri privind normele de conduită a cercetării în cadrul operei științifice [REDACTAT] (2016). Ecological research on the dynamics of arthropods from grasslands on the outskirts of "Dumbrava Sibiului" forest (Sibiu, Romania) in the period 2012–2014. The Annals of Oradea University. Biology fascicle, 23(1), 22–31, respectiv plagiat, iar față de procentul identificat apreciază că se impune aplicarea unei sancțiuni.

Potrivit art. 7, alin 1 din Regulamentul Comisiei de Etică Universitară, aceasta poate aplica următoarele tipuri de sancțiuni pentru încălcarea normelor de etică și deontologie universitară personalului didactic, didactic auxiliar și de cercetare auxiliar, inclusiv cu funcție de conducere :

- a) avertisment scris;
- b) retragerea și/sau corectarea tuturor lucrărilor publicate prin încălcarea normelor de etică și deontologie universitară;
- c) destituirea din funcția de conducere din învățământ;
- d) interzicerea, pentru o perioadă determinată, a accesului la finanțare din fonduri publice competitive;
- e) suspendarea, pe o perioadă determinată de timp între un an și 5 ani, a dreptului de înscriere la un concurs pentru ocuparea unei funcții didactice superioare ori a unei funcții de conducere, de îndrumare și de control, ca membru în comisii de concurs;

f) destituirea din funcția didactică sau de cercetare.

De asemenea, Regulamentul Comisiei de Etică Universitară din ULBS prevede, conform art. 8 că, în cazul abaterilor de la prevederile codului de etică și deontologie profesională, Comisia de etică universitară stabilește ***o singură sancțiune pentru fiecare abatere***, avându-se în vedere gravitatea abaterii precum și împrejurările comiterii faptei, gradul de vinovăție, consecințele faptei, comportarea anterioară și eventualele sancțiuni aplicate anterior, recunoașterea faptei.

Plagiatul se constată printr-o procedură specifică, iar sancționarea presupune respectarea unor reguli procedurale, care au scopul de a asigura atât eficiența combaterii unor acte sau comportamente de încălcare a normelor de conduită în cercetarea științifică, cât și de a garanta dreptul la apărare al făptuitorilor în cauză și evaluarea corectă a gravității faptei comise, în acest mod evitându-se sancțiuni injuste.

În acest sens, sancțiunea aplicată șef lucrări dr. ing. [REDACTED] trebuie să fie dozată corect, ținând seama de criteriile prevăzute de lege, precum și de faptul că doamna conf. univ. dr. ing. [REDACTED] -coautor nu poate fi sancționată însăci nu mai face parte din comunitatea ULBS; astfel, doar o corelare justă a sancțiunii cu gravitatea faptei, a vinovăției participanților și a urmărilor reținute este de natură să asigure realizarea rolului educativ și preventiv al răspunderii.

În cauză, față de împrejurările comiterii faptei și persoana făptuitoarei, se apreciază că se impune aplicarea sancțiunii prevăzute de art. 7, lit. b, respectiv retragerea articolului publicat prin încălcarea regulilor de bună conduită în lucrarea: [REDACTED] (2016). *Ecological research on the dynamics of arthropods from grasslands on the outskirts of "Dumbrava Sibiului" forest (Sibiu, Romania) in the period 2012–2014. The Annals of Oradea University. Biology fascicle, 23(1), 22–31, raportul Comisiei de Analiză fiind aprobat în totalitate.*

Față de cele de mai sus, constatănd că în cauză doamna șef lucrări dr. ing. [REDACTED] - Facultatea de Științe Agricole, Industrie Alimentară și Protecția Mediului din cadrul ULB Sibiu a comis abaterea prevăzută de art. 74 lit. b, raportat la art. 75 lit. h din Codul de etică și deontologie universitară al Universității „Lucian Blaga” din Sibiu, cu unanimitatea voturilor membrilor prezenți cu drept de vot (7 din 7), în baza art. 2 alin1 lit. c, art.4 și următoarele din Regulamentul Comisiei de Etică Universitară din ULBS, raportat la art. 164, 167, 168 alin. (1) lit. h, 171 și 172 alin.1, 2 și 3 lit. b, alin.5, alin. 7 din Legea 199/2023, Comisia de Etică Universitară

DISPUNE

1. Aplicarea sancțiunii prevăzute de art. 7, alin. 1, lit. b din Regulamentul Comisiei de Etică Universitară din ULBS, raportat la prevederile art. 11¹, lit.b din Legea 206/2004, cu modificările și completările ulterioare, coroborat cu prevederile art. 63 lit.b) din Legea nr. 183/2024, doamnei șef lucrări dr. ing. [REDACTAT] cadre didactice titulare la Facultatea de Științe Agricole, Industrie Alimentară și Protecția Mediului, respectiv **retragerea lucrării publicate prin încălcarea regulilor de etică și deontologie universitară**: [REDACTAT] (2016). *Ecological research on the dynamics of arthropods from grasslands on the outskirts of "Dumbrava Sibiului" forest (Sibiu, Romania) in the period 2012–2014. The Annals of Oradea University. Biology fascicle, 23(1), 22–31*" sub aspectul comiterii abaterii prevăzute de art. 74 lit. b, raportat la art.75 lit. h din Codul de etică și deontologie universitară al Universității „Lucian Blaga” din Sibiu (plagiat).

2. Prezenta hotărâre se trimită consilierului juridic al ULBS pentru emiterea avizului.

3. După avizare, hotărârea se comunică Rectorului ULBS, în vederea aducerii ei la îndeplinire după rămânerea definitivă a sancțiunii, precum și reclamaților [REDACTAT] din cadrul Facultății de Biologie și Geologie, Universitatea „Babeș Bolyai” Cluj- Napoca, dr. [REDACTAT] – Centrul de Biologie Sistemnică, Biodiversitate și Bioresurse, Universitatea „Babeș Bolyai” Cluj- Napoca și dr. [REDACTAT], precum și persoanei reclamate șef lucrări dr. ing. [REDACTAT]

4. Cu drept de contestație la Consiliul Național de Etică a Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării în termen de 30 zile de la comunicare.

PREȘEDINTE,

lector univ. dr. Danusia BOICEAN

AVIZ,
Consilier juridic Daniela BĂDILĂ

